

PRECIZĂRI NECESARE. PERGAMENTUL UNIRII ÎN LUMINA UNOR CERCETĂRI RECENTE

ALEXANDRU PORȚEANU
București

Required Remarks. The Parchment of the Union in the Light of some Recent Research ABSTRACT

The original parchment of the 1918 Union Resolution text *is no longer in our country*. The conclusions of the present research disclose the fact that the parchment invoked by Laurentiu Oanea is *a counterfeit*. These present research ascertainments require the appropriate rectification of the document in the official records. The analytical research of the 1918 Union has elucidated the problem of the parchment authenticity related to the text of the 1 December 1918 historic Resolution of Alba Iulia, spread by Laurențiu Oanea in 1967-1968.

Cuvinte-cheie: Rezoluția Unirii, document, original, contrafacere
Keywords: the Resolution of Union, document, original, counterfeit

Este cunoscut faptul că, imediat după încheierea Adunării Naționale de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918 a fost desemnată o delegație a acestora care să meargă la București spre a prezenta Rezoluția Unirii Transilvaniei cu România, a o înmâna Regelui Ferdinand, în prezența autorităților statului român, a guvernului I.I.C. Brătianu și a celorlalte oficialități¹.

În acest scop, textul Rezoluției care decreta Unirea a fost caligrafiat de către un teolog din Sibiu, înzestrat cu îndemânarea necesară, pe un pergament special, cu cerneluri speciale, pregătit cu grijă deosebită, aspectuos, din piele corespunzătoare, finisat, rulat cu atenție și introdus într-un sul de carton confecționat pe dimensiunea conținutului, prezentabil, căptușit pentru protecție, destul de voluminos². Acest pergament atât de elaborat urma să fie depus în mâinile Regelui, care personifica suveranitatea națională a României, simbolul întregirii țării; el dobânda astfel o valoare istorică, politică și patrimonială de cel mai înalt nivel al legitimității și reprezentativității sale.

Deplasarea delegației la București a fost însoțită de manifestări entuziaste, largi, pe întregul traseu³, culminând cu sosirea și primirea solilor Ardealului în Gara de Nord, în prezența guvernului (13 decembrie 1918), la Palatul Regal, în

¹ Diaconescu, Sora 2018, p. 430-432; vezi și 1918 la Români, X, p. 379-380; Roșu 2020, p. 313-314.

² Stan 2001, p. 145-152.

³ „Consiliul Dirigent la București”, în *Românul*, Arad, an VII, nr. 30, 2/15 decembrie 1918, p. 1.

întreaga reprezentare oficială și națională din capitala României Întregite⁴. A doua zi, 14 decembrie 1918, a avut loc primirea delegației românilor transilvăneni la Palatul Regal, în Sala Tronului și solemnitatea depunerii pergamentului cu textul Rezoluției Unirii în mâinile Regelui Ferdinand⁵.

Din acel moment al zilei de 14 decembrie 1918 și până azi *nimeni nu a mai văzut pergamentul Unirii*, deoarece *acesta nu se mai află în țară*.

Acestea sunt datele certe ale istoriei pergamentului Unirii. Tot ce a urmat de atunci și până astăzi reprezintă tribulații de toate felurile, care merită a fi cunoscute.

La Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” al Academiei Române, pe la finele anului 1961, a fost reluată cercetarea științifică a istoriei Transilvaniei, îndeosebi Unirea din 1918, în perspectiva semicentenarului din 1968. Inițiativa a aparținut lui Miron Constantinescu, lider comunist proeminent, căzut în dizgrație și trimis „la munca de jos”, în Institut. Partidul Comunist Român a continuat până în 1966 să se situeze pe vechile poziții dogmatice, antinaționale. Aflându-se despre aceste „noutăți”, biroul meu de la Institut a fost insistent frecventat de veterani ai Unirii încă în viață. Așa i-am cunoscut pe Ion Clopoțel, Enea Grapini, Laurențiu Oanea, Tiron Albani, Vasile Barbu sau urmași ai altora (Valeriu Braniște, Ioan Ciordaș ș.a.).

În acest cadru, la Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” al Academiei Române a parvenit, pe filiera Eugen Hulea - Ion Clopoțel, informația confidențială conform căreia actele Marii Uniri din 1918 - adică actele unirii Basarabiei, actele unirii Bucovinei și cele ale unirii Transilvaniei (pergamentul) - *ar fi fost sustrate* de emisari ai uneia dintre Marile Puteri, interesată în cauză.

Conform *Procesului-verbal al Adunării Naționale de la Alba Iulia*, în partea introductivă a Adunării Naționale, **Laurențiu Oanea** a fost desemnat ca unul dintre notarii ad-hoc ai acesteia. Notarul Adunării Naționale a fost Silviu Dragomir. În Marele Sfat Național Român ales la Alba Iulia, Laurențiu Oanea a fost ales ca unul dintre membri. Marele Sfat a avut șase notari în frunte cu Silviu Dragomir. La Alba Iulia, Laurențiu Oanea a fost doar unul dintre notarii ad-hoc ai părții introductive a Adunării Naționale (funcție oarecum decorativă) și membru al Marelui Sfat Național Român. Laurențiu Oanea ***nu a fost nicidecum notar al Adunării Naționale***, așa cum și-a arogat abuziv, post factum, titulatura unei funcții pe care nu o avea.

În discuțiile sale de la Institutul de Istorie din anul 1967, Laurențiu Oanea se declara ca fiind singurul supraviețuitor al Marii Uniri, singurul posesor al adevărului, singurul fost demnitar din 1918, motiv pentru care se considera

⁴ „Bucureștii în sărbătoare”, în *Românul*, Arad, an VII, nr. 34, 8/21 decembrie 1918, p. 3

⁵ „Solii Ardealului în fața Tronului”, în *Telegraful Român*, Sibiu, an LXVI, nr. 140, 6/19 decembrie 1918, p. 521.

îndreptătit ca la manifestarea semicentenarului unirii Transilvaniei de la 1 Decembrie 1968, să aibă rezervat locul în tribuna oficială lângă Nicolae Ceaușescu. În aceste scopuri personale, neconforme, Laurențiu Oanea a copiat din presa românească din 2 decembrie 1918 textul Rezoluției de la Alba Iulia, l-a autentificat la Notariat și a exoperat aprobarea organelor superioare cu dispoziția ca Arhivele Statului să satisfacă pretenția sa, *fără nici o consultare sau aviz științific al unei instituții de profil (Academia Română, Institutul de Istorie ș.a.)*. Potrivit propriei sale mărturii, Laurențiu Oanea a luat legătura în 1967 cu Ștefan Voitec, președintele Marii Adunări Naționale, care l-a delegat pe prof. Andrei să ia legătura cu Laurențiu Oanea. La 22 noiembrie 1967, L. Oanea a suferit o fractură de femur drept, al cărei tratament l-a imobilizat timp de câteva luni de zile⁶.

Arhivele Statului au primit misiunea confecționării unui pergament caligrafiat cu textul Rezoluției Unirii. *Laurențiu Oanea a adăugat însă FALSUL* înscrierii semnăturii sale cu mențiunea „Notar al Adunării Naționale”, înaintea semnăturii falsificate (post mortem) a lui Ștefan Cicio-Pop, vicepreședinte (vezi **Fig. 1**).

În realitate, textul Rezoluției Unirii *a fost inclus în Procesul Verbal al Adunării Naționale*, semnat „pentru Președinte” de către Teodor Mihali, vicepreședinte, de notarul ședinței, Silviu Dragomir și ca verficatori de către Iuliu Maniu și Ioan Suciu. *Nu există nici un text distinct al Rezoluției Unirii semnat de cineva.*

În numărul 12/1988 al revistei *Magazin Istoric*, la a 70-a aniversare a Unirii, apărea textul intitulat *Am semnat pergamentul Unirii*, extras din *însemnările lui Laurențiu Oanea depuse la Muzeul Județean Arad*⁷. În finalul însemnărilor sale, Laurențiu Oanea declara: „Pergamentul Unirii, pregătit de mine în Sibiu, cu care delegația desemnată de Marele Sfat Național avea să prezinte Regelui Ferdinand la București hotărârile Adunării Naționale de la 1 Decembrie stil nou, a fost semnat de vicepreședintele Șt. Cicio-Pop și de mine ca fost notar al Marii Adunări Naționale”⁸ (de observat titulatura de Mare Adunare Națională, inexistentă în 1918). Pentru titulatura documentului este folosit termenul *Rezoluțiunea*, care nu exista în actul original. Aceste afirmații ale lui Laurențiu Oanea constituie o gravă denaturare a adevărului istoric.

*Recent (aprilie 2021), în Arhiva Muzeului Național al Unirii din Alba Iulia*⁹ au fost depistate două documente inedite: *scrisoarea* olografă din 24 februarie 1968 al avocatului Laurențiu Oanea din București către prof. Ștefan

⁶ Arhiva Muzeului Național al Unirii, dos. 5/1967, f. 74-76.

⁷ *Magazin Istoric*, nr. 12, 1988, p. 18-19.

⁸ *Ibidem*.

⁹ Arhiva MNUAI, *loc. cit.*

Pascu din Cluj și adresa din aceeași dată, a lui Laurențiu Oanea către Direcția Muzeului Regional Alba Iulia.

În scrisoare, L. Oanea îi comunica profesorului Ștefan Pascu că a luat legătura cu Ștefan Voitec, președintele Marii Adunări Naționale pentru sprijinirea de către acesta a *găsirii documentului original*, pergamentul cu „Rezoluția de Unire de la Alba Iulia”. L. Oanea presupunea că prof. Șt. Pascu știa că documentul s-ar găsi la Alba Iulia sau Cluj. Eventualul răspuns al profesorului Ștefan Pascu nu este cunoscut. În acest document, L. Oanea făcea pentru prima dată afirmația inexactă referitoare la pergamentul „pe care eu - în calitate de notar al Adunării (secretar) l-am pregătit în Sibiu în zilele de 6-8 decembrie 1918, pergament semnat de Ștefan C. Pop ca vicepreședinte al Adunării Naționale și de mine ca notar. Pergamentul l-am predat lui Vasile Goldiș care l-a înfățișat Regelui Ferdinand [...]. Documentul a avut peripeții multe, pe la I.I.C. Brătianu, la Paris și retour, în 1927 a făcut obiectul unor dezbateri în Senat, *de atunci a dispărut*. Eu îl caut de peste 2 ani: la Președinție, la fosta Cămară Regală, la Ionel Brătianu acasă, la Senat, la Adunarea Deputaților, la Arhivele Statului, la Biblioteca Centrală de Stat. *Nu se găsește și eu vreau să reconstitui actul...* Cu ocazia aceasta doresc a Vă face comunicări istorice importante”.

În adresa către Muzeul din Alba Iulia, L. Oanea solicita „a-mi confirma dacă într-adevăr aveți la muzeu pergamentul original”¹⁰.

În esență, L. Oanea își auto-atribuie fapte și acțiuni publice pe care nu le-a efectuat, în scopul auto-evidențierii propriei sale persoane.

Cea mai gravă urmare a acestor malversațiuni o constituie faptul că acest fals pergament al Unirii circulă în lucrări istorice, în publicistica istorică referitoare la Unire, fără a fi supus unei examinări critice.

În *concluzie*, pergamentul cu textul Hotărârii Adunării Naționale a românilor de Unire a Transilvaniei cu România ESTE UN FALS. Răspunderea morală a acestui fals aparține lui Laurențiu Oanea. Această constatare necesită rectificarea clasării sale de către MNIR în categoria *tezur* (lista CIMEC).

Analiza acestei teme relevă încă o dată semnificația dictonului *historia magistra vitae*.

List of Illustrations

Fig. 1- The document kept in the collections of the National Museum of Romanian History

¹⁰ *Ibidem*.

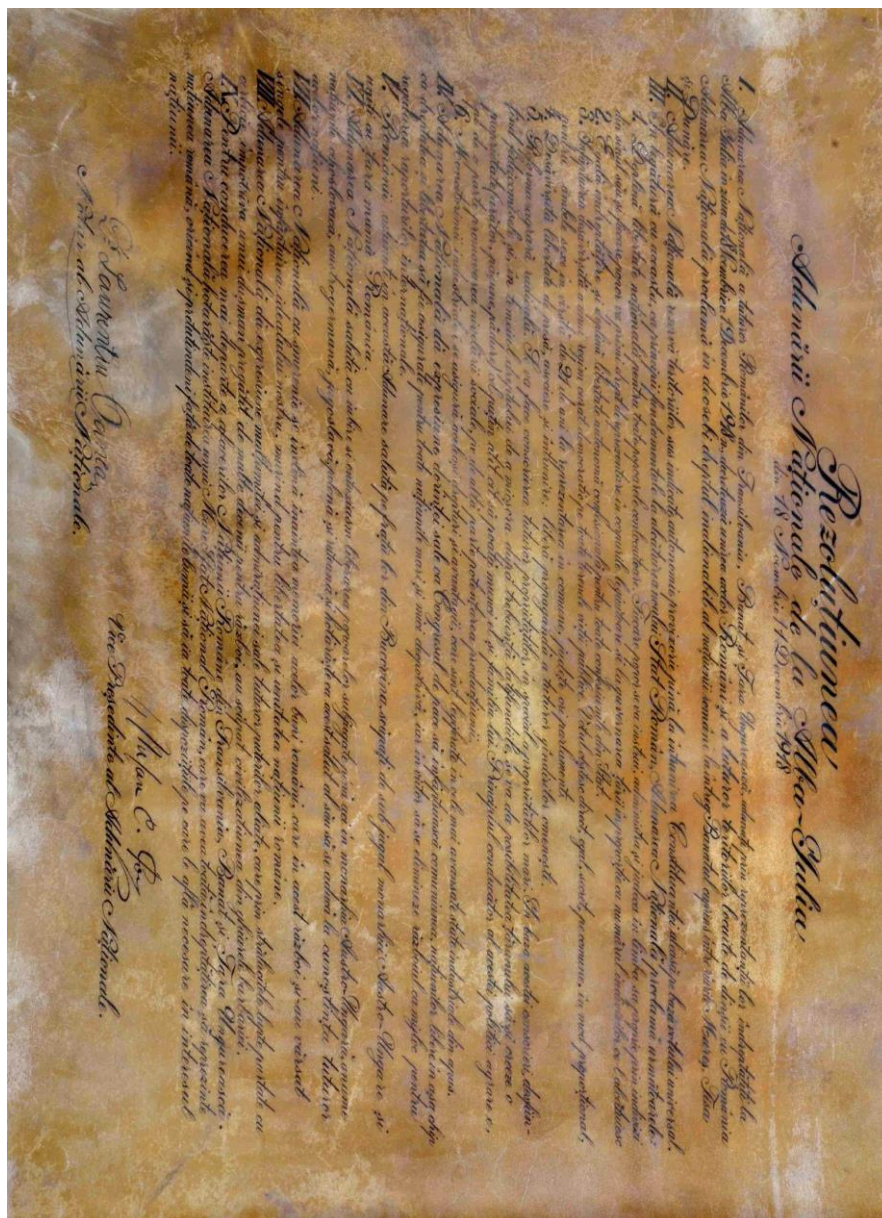

Fig. 1 – Documentul păstrat în colecțiile Muzeului Național de Istorie a României¹¹

¹¹ Sursa imaginii: <http://clasate.cimec.ro/Detaliu.asp?tit=document--Adunarea-Nationala--Rezolutia-Adunarii-Nationale-de-la-Alba-Iulia-din-18-noiembrie-1-decembrie-1918&k=F744912CEA1842D5B7F3CE6A80DBE6E4>, accesat în 4 mai 2021.

Abrevieri bibliografice:

- 1918 la Români, X - 1918 la Români. Documentele Unirii. Unirea Transilvaniei cu România. 1 Decembrie 1918*, coord. principali Ion Popescu-Puțuri, Ștefan Pascu, București, 1989
- Diaconescu, Sora 2018 - *Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei*, vol VII, *Unirea Bucovinei și Transilvaniei. 28 Noiembrie 1918-17 ianuarie 1919*, coord. Marius Diaconescu și Andrei Florin Sora, București, 2018
- Roșu 2020 - Tudor Roșu, *1 Decembrie 1918*, Cluj-Napoca, 2018
- Stan 2001 - Constantin I. Stan, „Elie Miron Cristea și prezentarea actului Unirii Regelui Ferdinand”, în *Angustia*, Sfântu Gheorghe, nr. 6, 2001, p. 145-152